

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Febr. 1884, kl. 12 midd.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i
17 kap. 29 § Rättegångsbalken.*

Lag-Utskottet har från Andra Kammaren emottagit en inom Kammaren af Herr *Gustaf Jonsson* väckt motion, N:o 27, hvori anføres: att hvar och en af Riksdagens ledamöter säkerligen hade sig noggsamt bekant, hurusom det vore ett bedröfligt faktum, att tidsandan mer och mer minskat helgden af de genom lag föreskrifna eder vid landets domstolar, synnerligast då det gälde en för någon slags förbrytelse tilltalad person, som blifvit dömd att med ed värja sig från straff för den åtalade förbrytelsen; att, utom det att förbrytaren genom en falsk väjemålsed undginge timligt straff, en sådan edgång måste verka i hög grad förslappande på allmänna rättskänslan, till största men för samhället i dess helhet; samt att synnerligast i mål angående ansvar för lönkrögeri förekomme, icke enstaka, utan ty värr mycket ofta, att den tilltalade friade sig med väjemålsed, då denna ålades honom, och, om han ej erkände förseelsen, måste sådan i de allra flesta fall honom ådömas, så länge allmänna lagen vidhölle bestämmelsen, att det erfordrades tvenne vittnen, som samtidigt och i hvarandras närvaro på en gång erhållit den vara, han olofligen kunde hafva att afyttra eller åsatt till försäljning; ty det hjälpte icke, om än huru många personer som helst kunde intyga, att de hvar för sig af en lönkrögare köpt spirituosa, och alla vittnade derom: edgång måste ändock ådömas.

Motionären hemställer på dessa grunder, »att Riksdagen för sin del beslutar den ändring af 29 § 17 kap. Rättegångsbalken, att, då uti åtal för lönkrögeri fyra vittnen intyga den åtalades brottslighet, oaktadt de icke på en gång varit tillstädes, detta må vara fullt bevis».

Utskottet vill gerna medgifva, att den hos oss ännu, enligt 17 kap. Rättegångsbalken, gällande legala bevisteori, som för fullt bevis fordrar minst två vittnens sammanstämmande intyg, i många fall, och särskildt i mål angående oloflig försäljning af spirituösa drycker, kan föranleda dertill, att, oaktadt den åtalade mot sig har all sannolikhet, han dock vare sig varder frikänd eller får med ed sig värja. Utskottet kan dock icke för sin del finna lämpligt att, på sätt motionären föreslår, särskildt för mål rörande oloflig försäljning af spirituösa drycker stadga andra legala bevisregler, än de i allmänhet gällande, och minst kan detta vara lämpligt i närvarande tidpunkt, då en revision pågår af hela vårt rättegångsväsende, vid hvilken revision naturligen ock kommer att tagas i öfvervägande i sin allmänhet frågan om företrädet mellan stränga legala bevisregler eller en, i större eller mindre utsträckning, fri bevispröfning. Man torde numera vara temligen ense om den senares företräden, och vid sådant förhållande kan Utskottet naturligen icke tillstyrka, att i vår lagstiftning skulle, för en särskild klass af mål, införas en helt och hållet ny legal bevisteori, hvilken derjemte skulle kunna gifva anledning till hvarjehanda svårlösta frågor, t. ex. huruvida, derest fyra vittnen toge på sin ed att de, ehuru hvart och ett vid ett särskildt tillfälle, sett den åtalade personen olofligen försälja spirituosa, det skulle anses, att härigenom denne vore förvunnen att hafva utöfvat sådan försäljning vid fyra särskilda tillfällen eller ej. I förra fallet skulle ju härigenom för den åtalade, till följd af en försvårande omständighet, straffet komma att inom latituden utmätas större, än derest han skulle anses förvunnen till dylik försäljning vid endast ett tillfälle.

Med anledning af hvad Utskottet nu andragit, får Utskottet hemställa,

att motionen icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 Februari 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

Axel Bergström.
